

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2013 roku.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący :	SSO Waldemar Majka (spr.)
Sędziowie :	SO Sylwana Wirth SO Adam Pietrzak
Protokolant :	Marta Synowiec

przy udziale Barbary Chodorowskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

rozpoznawał sprawę **K. M.**

oskarżonego z art. 297 § 1 k.k. i art. 284 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 21 grudnia 2012 roku, sygnatura akt II K 35/12

I. uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi i instancji do ponownego rozpoznania:

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. B. z kancelarii Adwokackiej w Ś. 516,60 złotych tytułem kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sygnatura akt IV Ka 218 /13

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Świdnicy wniósł akt oskarżenia przeciwko K. M. oskarżając go o to, że:

I. w dniu 12 lutego 2009 r. w B., woj. (...) w celu uzyskania kredytu w wysokości 4418,22 zł. z (...) Banku S.A. (nr umowy kredytowej (...)), przeznaczonego na zakup w systemie sprzedaży ratalnej laptopa F., złożył niezgodne z prawdą oświadczenie o prowadzeniu działalności gospodarczej i osiągniętych z działalności dochodach, co miało istotne znaczenie dla oceny jego zdolności kredytowej, czym działał na szkodę w/wym. banku – to jest o czyn z art.297§1 k.k.;

II. w dniu 26 lutego 2009 r. w W. woj. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej zbył ustalonej osobie za kwotę 3450 zł. stanowiący własność (...) Banku S.A. laptop F. o wartości 3782 zł. powierzony mu na mocy umowy kredytu z dnia 12.02.2009 r. nr umowy (...) na zakup przedmiotowego laptopa w systemie sprzedaży ratalnej – to jest o czyn z art.284§2 k.k.

Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2012 roku (sygn. akt II K 35/12) Sąd Rejonowy w Świdnicy:

- I. oskarżonego K. M. niewinął od popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w pkt. I części wstępnej wyroku;
- II. na podstawie art.17§1 pkt. 3 k.p.k. umorzył postępowanie karne wobec oskarżonego K. M. o czyn opisany w pkt. II części wstępnej wyroku;
- III. nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Świdnicy na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. A. B. kwotę 619,92 zł. tytułem nieopłaconych kosztów obrony z urzędu;
- IV. stwierdził, że na podstawie art.632 pkt. 2 k.p.k. koszty postępowania w niniejszej sprawie ponosi Skarb Państwa.

Apelację od wyroku wywiódł prokurator zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego zarzucając:

1. obrazę prawa karnego materialnego – art.297§1 k.k. mającą wpływ na treść wyroku, polegającej na błędnym przyjęciu, że zachowanie oskarżonego opisane w pkt. I części wstępnej wyroku nie wyczerpuje znamion ustawowych czynu opisanego w art.297§1 k.k. z uwagi na niesłuszne uznanie, iż oskarżony K. M. podpisując umowę kredytową nr (...) z dnia 12.02.2009 r. zawierającą jego nieprawdziwe oświadczenie o prowadzonej działalności gospodarczej i wysokości dochodów nie złożył w ten sposób nierzetelnego pisemnego oświadczenia o istotnym znaczeniu dla uzyskania kredytu, podczas gdy analiza zgromadzonego materiału dowodowego, a także wykładnia treści przepisu art.297§1 k.k. prowadzi do wniosku, iż oskarżony swoim postępowaniem wyczerpał znamiona wskazanego przestępstwa opisanego w przytoczonym przepisie ustawy;

2. obrazę prawa karnego materialnego – art.1§2 k.k. mającego wpływ na treść wyroku polegającą na wyrażeniu błędnego poglądu prawnego, iż zachowanie oskarżonego K. M. polegające na dokonaniu sprzedaży osobie trzeciej laptopa będącego w oparciu o treść umowy kredytowej nr (...) z dnia 12.02.2009 r. własnością (...) Banku S.A. tytułem zabezpieczenia udzielonego oskarżonemu kredytu nie jest przestępstwem z uwagi na znikomy stopień społeczny szkodliwości czynu, podczas gdy analiza okoliczności w jakich oskarżony dopuścił się przedmiotowego czynu a w szczególności łatwej do wywnioskowania premedytacji ze strony oskarżonego świadczy o tym, iż nie można tu mówić o zaistnieniu przypadku opisanego w wyżej wskazanym przepisie,

a podnosząc wskazany zarzut wniosł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji celem ponownego rozpoznania sprawy.

Sąd Okręgowy zważył:

apelacja odniosła ten skutek, iż koniecznym stało się uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Odnosząc się do podniesionego przez skarżącego zarzutu naruszenia prawa materialnego tj. art. 297 § 1 kk godzi się przypomnieć, iż dla bytu powyższego przestępstwa koniecznym jest przedłożenie przez sprawcę, działającego w celu określonym w tym przepisie, podrobionego, przerobionego, poświadczającego nieprawdę albo nierzetelnego dokumentu albo nierzetelnego, pisemnego oświadczenia dotyczącego okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego w przepisie wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia. W przedmiotowej sprawie dla odpowiedzialności karnej oskarżonego istotne jest zatem ustalenie czy wymieniony ubiegając się o kredyt na zakup sprzętu elektronicznego – laptopa F. złożył pisemne nierzetelne oświadczenie odnośnie okoliczności dotyczącej wykonywanej działalności oraz wysokości osiąganych z tego tytułu dochodów, gdyż sam fakt złożenia takiego wprawdzie nierzetelnego lecz ustnego oświadczenia przez osobę starającą się o uzyskanie wskazanego wsparcia finansowego nie podlega penalizacji na podstawie powyższego przepisu.

Sąd rejonowy w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia stwierdził, iż w przedmiotowej sprawie nie zostało wykazane aby przed podpisaniem umowy kredytowej przez oskarżonego przedłożył on pisemne nierzetelne oświadczenie w celu uzyskania kredytu przy czym w ocenie sądu nie można również uznać, iż podpisując umowę

kredytową zawierającą niezgodne z prawdą oświadczenie o prowadzeniu działalności gospodarczej i osiągniętych z tej działalności dochodach oskarżony w ten właśnie sposób takie oświadczenie złożył co skutkowało uniewinnieniem K. M. od popełnienia przestępstwa z art. 297 § 1 kk. Dokonując interpretacji powyższego przepisu sąd rejonowy zdaje się jednak nie zauważać, iż dla bytu powyższego przestępstwa nie jest konieczne aby umowa kredytu została skutecznie zawarta, a sprawca uzyskał wnioskowane środki, wystarczającym jest bowiem przedłożenie dokumentu, o którym mowa jest w tym przepisie. Analizując przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia argumentację zauważyć należy, iż w przypadku zawierania umowy kredytowej na odległość pomiędzy bankiem a kredytobiorcą – tak jak miało to miejsce w niniejszej sprawie - na etapie przygotowywania dokumentacji kredytowej przez pracownika Centrum Telemarketingu w T., z uwagi na sposób zawarcia tej umowy, wprawdzie nie było wymagane złożenie odrębnego pisemnego oświadczenia odnośnie zatrudnienia i osiągniętych dochodów jednakże niewątpliwie takie oświadczenie było składane przez kredytobiorcę przy czym miało ono miejsce przy podpisywaniu przedmiotowej umowy. Wskazać w tym miejscu należy, iż umowa kredytu na zakup laptopa F., jaka została zawarta pomiędzy (...) Bank S.A. a oskarżonym zawierała w swojej treści pisemne oświadczenie o prowadzeniu przez kredytobiorcę działalności gospodarczej pod nazwą R. (...) (...)–(...) J. i uzyskiwaniu z prowadzonej działalności miesięcznego dochodu netto w wysokości 1500 zł. Powyższe informacje miały istotne znaczenie dla uzyskania zgody wskazanego banku na udzielenie wnioskowanych środków finansowych na zakup przedmiotowego laptopa.

Jak stwierdził w swoich zeznaniach J. P. „gdyby kredytobiorca oświadczył, iż nie prowadzi już działalności, że utrzymuje się z prac dorywczych to nie otrzymałby kredytu jako osoba nie osiągnięta stałego dochodu” (k. 153). Oskarżony K. M. po dostarczeniu mu druku umowy kredytowej podpisując wskazaną umowę wyraził w ten sposób zgodę na jej zawarcie, akceptując zawarte w niej warunki jak również co istotne poświadczając, iż zawarte w tym dokumencie dane są prawidłowe i zgodne z prawdą w tym również te odnoszące się do faktu osiągnięcia dochodu w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą, które to informacje jak wskazano powyżej były istotne przy ocenie przez bank złożonego wniosku kredytowego, automatyczne wyłączenie zatem możliwości złożenia takiego nierzetelnego oświadczenia przez kredytobiorcę w momencie otrzymania druku umowy do podpisu nie wydaje się zasadne.

Wyrokując w sprawie sąd rejonowy umorzył postępowanie karne wobec oskarżonego K. M. odnośnie zarzuconego temu oskarżonemu czynu z art. 284 § 2 kk polegającego na tym że w dniu 26 lutego 2009 roku w W. woj. (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej zbył ustalonej osobie za kwotę 3450 zł stanowiący własność L. Banku laptop F. o wartości 3782 zł powierzony mu na mocy umowy kredytu z dnia 12.02.2009 r. na zakup przedmiotowego laptopa w systemie sprzedaży ratalnej na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 kpk uznając, iż zachowaniu oskarżonego nie sposób przypisać większy niż znikomy stopień społecznej szkodliwości. Zauważyć w tym miejscu jednakże należy, iż uznając znikomą społeczną szkodliwość popełnionego przez oskarżonego a wskazanego wyżej czynu sąd winien wykazać w uzasadnieniu przyczyny które zdecydowały o umorzeniu prowadzonego w tej części postępowania, tymczasem lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku pozwala na stwierdzenie, iż sąd rejonowy tego wymogu nie spełnił.

Argumentując przyjętą tezę o znikomym stopniu społecznej szkodliwości wymienionego wyżej czynu oskarżonego sąd rejonowy wskazał na takie okoliczności jak wywiązanie się przez K. M. ze swoich zobowiązań wobec banku z tytułu zawartej umowy kredytowej czy też to, iż dokonując w miarę swoich możliwości finansowych spłaty zobowiązania „nie doprowadził do zaistnienia sytuacji w której nastąpiłoby sięgnięcie przez kredytobiorcę czy jego następcę prawnego po ustanowione w umowie zabezpieczenie”. Wskazać w tym miejscu jednakże należy, iż przywołane przez sąd I instancji okoliczności nie mogły mieć znaczenia dla oceny stopnia społecznej szkodliwości popełnionego przez oskarżonego czynu, gdyż nie są tymi wymienionymi w art. 115 § 2 kk, których katalog jest zamknięty i nie dopuszcza się jego rozszerzającej interpretacji. Zgodnie bowiem z wskazanym wyżej przepisem, przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

Analizując powyższą kwestię nie sposób w tym miejscu również pominąć, iż dokonując oceny społecznej szkodliwości czynu nie jest możliwe wzięcie pod uwagę okoliczności zaistniałych po dacie popełnienia tego czynu jak czyni to

sąd rejonowy podnosząc, iż kredyt na zakup przedmiotowego laptopa został ostatecznie spłacony przez oskarżonego. W świetle analizy okoliczności sprawy niewątpliwym jest bowiem fakt, iż K. M. zawarł umowę kredytową na zakup wskazanego sprzętu elektronicznego w dniu 12.02.2009 roku zaś sprzedaży przedmiotowego laptopa dokonał w dniu 26 lutego 2009 roku - a zatem już w kilka dni po jego zakupie podczas gdy całkowita spłata kredytu zaciągniętego na jego zakup została dokonana znacznie później w 2012 roku - nastąpiło to zatem już po popełnieniu przez oskarżonego przypisanego mu w niniejszej sprawie przestępstwa.

Z uwagi na wskazane wyżej uchybienia zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu a sprawa wymaga ponownego rozpoznania przez sąd I instancji. Ponownie rozpoznając sprawę Sąd wnikliwie przeprowadzi postępowanie dowodowe, a następnie dokonanie właściwej karnoprawnej oceny zachowania oskarżonego K. M..

Na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o Adwokaturze (Dz. U. Nr 16 poz. 124 z późn. zm.) oraz § 14 ust. 2 pkt 4 i § 19 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. nr 163 poz. 1348) zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. B. z Kancelarii Adwokackiej w Ś. kwotę 516,60 złotych tytułem zwrotu kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.